

INVALIDITĀTES LIETU NACIONĀLĀS PADOMES SĒDES

PROTOKOLS

Rīgā

Nr.4

2024.gada 18. decembris

	Sēdi vada:
I.Balodis	Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons” valdes priekšsēdētājs;
	ILNP locekļi vai to deleģētie pārstāvji:
K.Doble	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vadītāja;
I.Leimane Veldmeijere	– Biedrība “Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “Zelda”” direktore;
K.Niedre- Lathere	Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – IZM), valsts sekretāra vietniece vispārējās izglītības jautājumos;
M.Pužuls	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, konsultants darba aizsardzības jautājumos
I.Rudzīte	Latvijas Pašvaldību savienība, padomniece veselības un sociālajos jautājumos;
L.Šnitko	Klimata un enerģētikas ministrija, Enerģijas tirgus departamenta direktora vietniece;
A.Uršulskis	Veselības ministrija (turpmāk – VM), parlamentārais sekretārs;
G.Veipa- Kopilova	Satiksmes ministrija (turpmāk - SM), ministra biroja vadītāja;
E.Vorslovs	Latvijas Nedzirdīgo savienība, valdes priekšsēdētājs – prezidents.
	ILNP locekļi, kuri sēdē nepiedalās:
U.Augulis	Labklājības ministrs, Invaliditātes lietu nacionālās padomes (turpmāk – ILNP) priekšsēdētājs;
K.Biezais	Latvijas Neredzīgo biedrība, Centrālās valdes priekšsēdētājs;
D.Dadzīte	Latvijas Paralimpiskās komitejas prezidente;
M.Grāvis	Biedrība “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns””, valdes priekšsēdētājs;
K.Gorkšs	Latvijas darba devēju konfederācijas ģenerāldirektors;
I.Kalvāne	Sabiedrības integrācijas fonda (turpmāk – SIF) direktore;
V.Valainis	Ekonomikas ministrs.
	Citi dalībnieki:
G.Anča	Satiksmes ministra ārstata padomniece (piekļūstamības jautājumos), Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO valdes priekšsēdētāja;
S.Barone- Upeniece	SIA “Civitta Latvija”, projektu vadītāja;
Z. Beinare	Labklājības ministrija (turpmāk - LM), Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;
B.Bicēna	Latvijas Vājdzirdīgo atbalsta asociācija Sadzirdi.lv, valdes locekle;
I.Brice	Autotransporta direkcija (turpmāk – ATD), informāciju tehnoloģiju daļas sistēmanalītiķe;
T.Caune	Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs, Bērnu tiesību nodaļas vecākā juriste;
E.Celmiņa	LM, valsts sekretāra vietniece;

V.Deičmane	Vaivaru tehnisko palīglīdzekļu centrs, Pakalpojumu nodrošināšanas procesu vadītāja;
E.Grāveris	LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākais eksperts;
Z.Gulbe	SIA “Civitta Latvija”; psiholoģe;
A.Ilves	Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs, Diskriminācijas novēršanas nodaļas vadītāja;
D.Kampenusa	LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;
A.Kokars	SM, Aviācijas departamenta direktors
M.Kurpniece	SM, Aviācijas departamenta vecākā referente;
S.Lāce	SIF, Dažādības vadības un ilgtspējas nodaļas vadītāja;
E.Marcinkeviča-Krūmiņa	SIA “Civitta Latvija”, konsultante;
M.Petroviča	VM, Integrētās veselības aprūpes nodaļas vadītāja;
I.Pikše	LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;
I.Rezevska	Latvijas Republikas Tiesībsarga birojs, Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas vadītāja;
N.Snarskis	Biedrība “PINS”, vadītājs.
Surdotulks	
A.Ostvalds	Latvijas nedzirdīgo savienības Rehabilitācijas centrs, zīmju valodas tulks.
Protokolē	
L.Ševčuna	LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte.

Sēdi sāk plkst. 12:00

Darba kārtībā:

Nr.p.k.	Tēma	Ziņotājs/iesaistītie
1.	Izglītības un zinātnes ministrijas iespējas un izaicinājumi ANO konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (turpmāk – ANO konvencija) ieviešanā	Izglītības un zinātnes ministrija Valsts sekretāra vietniece vispārējās izglītības un valsts valodas politikas jautājumos Kristīne Niedre – Lathere
2.	Tehnisko palīglīdzekļu aprīte un pieejamība	Labklājības ministrija Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departaments Ineta Pikše
3.	Mobilitātes vienlīdzības un pieklūstamības konsultatīvās padomes identificētās problēmas un līdz šim paveiktais personu ar invaliditāti mobilitātes vienlīdzības veicināšanā	Satiksmes ministrija Ministra biroja vadītāja Ginta Veipa-Kopilova

4.	Par veikto pētījumu “Pētījums par psihologa pakalpojuma nodrošināšanu bērniem ar smagu saslimšanu vai invaliditāti un viņu tuviniekiem”	SIA “Civitta Latvija” Projektu vadītāja Santa Barona Upeniece
----	---	--

E.Celmiņa sniedz informāciju, ka labklājības ministrs kā ILNP sēdes priekšsēdētājs sēdē nevar piedalīties un saskaņā ar Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikuma 9.punktu¹ sēdes vadība ir deleģēta Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeiron” (turpmāk – Apeiron) valdes priekšsēdētājam Ivaram Balodim.

1.jautājums

Izglītības un zinātnes ministrijas iespējas un izaicinājumi ANO konvencijas ieviešanā

K. Niedre – Lathere

I.Balodis, E.Celmiņa, N.Snarskis

K.Niedre-Lathere sniedz prezentāciju (1.pielikums) par IZM aktuālo situāciju, iespējām un izaicinājumiem ANO konvencijas ieviešanā.

Ar katru gadu palielinās to skolēnu skaits, kuriem ir noteikta speciālās izglītības programmas apguve un kuri to apgūst vispārizglītojošās skolās, pakāpeniski samazināto speciālo izglītības iestāžu skaitu un arī skolēnu skaitu tajās (vērojams neliels skolēnu skaita pieaugums speciālās izglītības iestādēs, ja salīdzina 2023./2024. mācību gadu ar 2024./2025. mācību gadu). Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanu vispārizglītojošās skolās, ir noteikts, ka:

- izglītības iestāde nodrošina individuālu izglītības programmas apguves plānu un atbilstošus atbalsta pasākumus šiem bērniem;
- vienā klasē maksimālais pieļaujamais skolēnu ar speciālām vajadzībām skaits ir četri, lai nodrošinātu izglītības procesu atbilstošā kvalitātē visiem skolēniem klasē.

Ir izstrādāta metodika agrīnai bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanai pirmsskolas izglītības iestādē, lai jau priekšlaicīgi identificētu iespējamo nepieciešamo atbalstu uzsākot obligāto izglītību, kā arī izglītības iestādēm un speciālistiem ir pieejams profesionāls metodisks un konsultatīvs atbalsts. Neskaitot tos skolēnus, kuri apgūst izglītību speciālās izglītības iestādēs, vispārizglītojošās skolās mācās 2104 izglītojamie ar speciālām vajadzībām (7,4% no visiem izglītojamiem), kur 374 (1,3%) ir izglītojamie ar invaliditāti.

Lai nodrošinātu izglītību atbilstošā kvalitātē visiem izglītojamiem, tai skaitā izglītojamiem, kuriem ir noteikta speciālā izglītības programma, pedagogiem ir pieejama profesionālās kompetences pilnveides programma², kur 2023.gadā šo

¹ Padomes priekšsēdētāja prombūtnes laikā viņa pienākumus veic priekšsēdētāja norīkots padomes loceklis. Ministru Kabineta 2023.gada 5.decembra noteikumi Nr.699 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums” <https://likumi.lv/ta/id/347978-invaliditates-lietu-nacionalas-padomes-nolikums>.

² Profesionālās kompetences pilnveides programma "Skolēnu dažādās vajadzības kā norma izglītības sistēmā I". <https://www.visc.gov.lv/lv/jaunums/aicinam-skolu-komandas-pieteikties-profionalas-kompetences-pilnveides-programmai-skolenu-dazadas-vajadzibas-ka-norma-izglitibas-sistema-i>

programmu apguva 78 dalībnieki, 2024. gadā 94 dalībnieki un 2025. gadā ir uzstādīts mērķis – 80-100 dalībnieki.

Sniedz informāciju par dažādiem ar Eiropas Savienības fonda atbalstu nodrošinātajiem atbalsta mehānismiem vispārējās izglītības sistēmas^{3,4,5}, mācību vides^{6,7,8}, kā arī augstākās izglītības mācību vides un pieejamības uzlabošanai^{9,10}.

Personām ar invaliditāti ir pieejami dažādi atbalsta pakalpojumi – piemēram, asistenta pakalpojums izglītības iestādē, t.sk. augstākajā izglītībā, surdotulka pakalpojums, ir nodrošinātas sociālās stipendijas “Studēt gods” personām ar I un II invaliditātes grupu.

Lai veicinātu jauno speciālās izglītības pedagogu ienākšanu un sagatavošanu, tiek nodrošināti dažādi atbalsta mehānismi, piemēram:

- ar noteiktiem nosacījumiem ir iespēja saņemt 300 *euro*/mēnesī lielu valsts budžeta stipendiju speciālās izglītības studentiem;
- tiek nodrošinātas par valsts budžeta līdzekļiem apmaksātas nepilna laika studiju vietas, kā arī palielināts šo vietu skaits, gan pilna, gan nepilna laika studijās.

Speciālās izglītības pedagogu sagatavošana tiek īstenota Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijā, savukārt Rīgas tehniskās universitātes Liepājas akadēmijā iegūstama skolotāja logopēda profesionālā kvalifikācija.

Informē par ERASMUS+ programmu, kuras mērķis ir palielināt līdzdalības līmeni mobilitātē personām ar invaliditāti, lai veicinātu viņu iesaisti augstākajā izglītībā¹¹.

IZM valsts pētījumu programmas¹²:

- Valsts pētījumu programma “Izglītība”.
- Valsts pētījumu programma “Letonika latviskas un eiropeiskas sabiedrības attīstībai”.

Augstākās izglītības piedāvājuma iespējas pielāgotā sporta jomā¹³:

- Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas “Sporta un izglītības speciālists” apakšprogramma “Pielāgoto fizisko aktivitāšu speciālists izglītībā”;
- Profesionālā bakalaura augstākās izglītības programma “Fizioterapija”;
- Akadēmiskā maģistra augstākās izglītības programma “Veselības aprūpes speciālists sportā”.

³ 4.2.2.1. pasākums “Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošana pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē”.

⁴ 4.2.2.3. pasākums “Mācību procesa kvalitātes pilnveide, īstenojot pedagogu profesionālās darbības atbalsta sistēmas attīstību, izglītojamo izcilības aktivitāšu nodrošināšanu un metodiskā atbalsta materiālu izstrādi pedagogam”.

⁵ 4.2.3.1. pasākums “Integrēta “skola-kopiena” sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs”.

⁶ 4.2.1.3. pasākums “Infrastruktūras un mācību vides pilnveide efektīvas, kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošanai speciālās izglītības iestādēs”

⁷ 4.2.1.5. pasākuma “Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē” 2.kārta.

⁸ 2.3.2.3.i. investīcija “Digitālās plaisas mazināšana sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs”.

⁹ 4.2.1.8. pasākums “Augstskolu studiju vides modernizācija”.

¹⁰ 4.2.2.1.1. pasākums “Studiju procesa digitalizācija”.

¹¹ Erasmus+ izglītības mobilitātes programma.

https://erasmusplus.lv/sites/default/files/media_document/Finan%C5%A1u%20noteikumi_SPO_Jun2024.pdf;

<https://www.erasmusplus.lv/studentu-mobilitate?tab=collapse-712>

¹² Plašāka informācija pieejama 23. oktobra ILNP sēdes protokolā. <https://www.lm.gov.lv/lv/protokoli-1>

¹³ RSU Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija. <https://www.rsu.lv/lspa>

Kā populārākie sporta veidi ar profesionālo ievirzi sporta izglītības iestādēs, kurās ir integrēti un trenējas izglītojamie ar speciālām vajadzībām, ir - futbols, basketbols, vieglatlētika, peldēšana u.c.. Kopumā 3630 izglītojamo ar speciālām vajadzībām trenējas 35 dažādos sporta veidos. Tomēr, lai integrētu izglītojamos ar speciālām vajadzībām sporta izglītības iestādēs, ir dažādi izaicinājumi, kas saistīti gan ar normatīvā regulējuma nepieciešamajiem pilnveidojumiem, pedagogu-sporta treneru zināšanu stiprināšanu, atbalsta personāla trūkumu, fiziskās vides pieejamības un piekļūstamības ierobežojumiem, sadarbības un finansējuma ierobežojumiem.

E.Celmiņa jautā, kāda veida atbalsta pasākumi izglītojamiem ir nepieciešami, kā arī, kāds progress ir vērojams izglītības iestādēs asistīvo jeb palīgtechnoloģiju nodrošināšanā.

K.Niedre-Lathere atbild, ka atbalsts skolēniem var būt ļoti plašs – gan pielāgotas mācību vides nodrošināšana, gan tehniskā un atbalsta personāla nodrošināšana, mācību metodiskie līdzekļi u.c. Tāpat, šobrīd notiek izpēte par to, kādas tieši asistīvās tehnoloģijas būtu visatbilstošākās un kādām vajadzībām tās būtu mērķētas, jo gan vajadzības, gan pieejamie risinājumi ir ļoti plaši un dažādi.

I.Balodis jautā, vai ir kāds mehānisms, kur vērsties vecākiem, kuru bērniem ir atteiktas izglītības iespējas konkrētā izglītības iestādē?

K.Niedre-Lathere atbild, ka sākotnēji jāvēršas savas pašvaldības izglītības pārvaldē un, ja šo jautājumu nav iespējams risināt, tālāk vērsties IZM, kuri sadarbībā ar attiecīgo pašvaldību šo jautājumu palīdzēs risināt.

N.Snarskis jautā, vai ir paredzētas individuālas pieejas un mehānismi izglītojamo ar garīga rakstura traucējumiem integrēšanai izglītības procesā, tā, lai tas kopumā nelabvēlīgi neietekmētu pārējo izglītojamo izglītības procesu?

K.Niedre-Lathere atbild, ka kā viena no iespējām tiek saskatīta, ka mācību iestādēm kurās mācās izglītojamie ar garīga rakstura traucējumiem, būtu jāpiedāvā izglītības programmas, kuras ir ar profesionālo ievirzi jeb arodprogrammas.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

2.jautājums

Tehnisko palīglīdzekļu aprīte un pieejamība

I.Pikše

I.Balodis, V.Deičmane

I.Pikše sniedz prezentāciju (2.pielikums) par tehnisko palīglīdzekļu (turpmāk – TPL) pieejamību un aprīti. Informē, ka TPL pakalpojuma saņēmēju skaits, izsniegto TPL skaits, kā arī tiem paredzētais finansējums ar katru gadu pieaug. Rinda pēc TPL joprojām saglabājas augsta, kur visilgākais gaidīšanas laiks ir pārvietošanās TPL (līdz 6 mēnešiem), pašaprūpes TPL (līdz 4 mēnešiem) un alternatīvās komunikācijas TPL (līdz 7 mēnešiem).

Saistībā ar TPL atzinuma saņemšanu, ir paredzēts, ka no 2025.gada 1.janvāra speciālista atzinumu TPL saņemšanai varēs iesniegt tikai caur *e-veselība* platformu.

Norāda uz esošajiem trūkumiem TPL saņemšanas kārtībā, kas saistīti gan ar nepietiekošā valsts finansējuma apmēru un kopējo preču, pakalpojumu un darbaspēka

cenu pieaugumu, gan iepirkuma procedūrām, gan darbaspēka trūkumu un pakalpojuma pieprasījuma pieaugumu, gan iekšējiem administratīvajiem procesiem.

Informē par Valsts kontroles (turpmāk – VK) sagatavoto revīzijas ziņojumu “Tehniskie palīglīdzekļi administrēšanas līkločos”¹⁴, kurā sniegta apkopota informācija par esošo situāciju TPL jomā, identificētajiem trūkumiem un nepieciešamajiem pilnveidojumiem situācijas uzlabošanai.

Lai veicinātu TPL pieejamību un nodrošinājumu, ir paredzēts turpināt strādāt pie normatīvā regulējuma pilnveides, lai paplašinātu personu ar funkcionāliem traucējumiem iespējas saņemt pakalpojumu, t.sk., izvērtējot kompensējamās summas atbilstību jeb līdzmaksājuma mehānisma pārskatīšanu, izvērtēt iespēju noteikt TPL bāzes cenu un kompensējošā mehānisma metodoloģiju individuāli izgatavojamajiem TPL un rūpnieciski izgatavojamajiem TPL, kā arī veicināt, ka TPL tiek nodrošināti iespējami ātrākā laikā pēc vajadzības konstatēšanas, kas cieši saistīts ar TPL administrēšanas un piešķiršanas procesiem.

I.Balodis piebilst, ka, ņemot vērā VK veikto izvērtējumu un sniegtās rekomendācijas, ir būtiski turpināt informācijas apriti par šo tēmu un būtu svarīgi informēt ILNP locekļus, kāds ir progress un virzība VK ieteikumu ieviešanai.

I.Pikše atbild, ka VK ieteikumu ieviešanas periods ir 2025.gada beigās un par ieteikumu ieviešanas progresu varētu informēt 2025.gada noslēdzošajā ILNP sēdē.

V.Deičmane piebilst, ka VK revīzijas ziņojuma ietvaros ir uzsāktas un noris vairākas aktivitātes procesu digitalizācijai, kā arī aktivitātes, kas saistītas ar TPL organizēšanas un nodrošināšanas procesiem. Tiek plānotas aktivitātes sadarbībā ar ārstniecības iestādēm, kur jau 2024.gada otrajā pusē tika izveidota pirmā sadarbība ar ārstniecības iestādi protokolu testēšanai, un paredzēts, ka darbs tiks turpināts un sadarbība paplašināta. Kā prioritāte ir izvirzīta arī komunikācijas uzlabošana ar klientiem.

Papildus informē, ka 2024. gada pieejamais finansējums pēc apkopotiem datiem būs pilnībā apgūts un paralēli tiek pārskatīta palīglīdzekļu aprites organizēšana, t.sk., izvērtējot noslogojumu uz pacienta padziļinātu novērtēšanu pēc nepieciešamības, nevis pēc obligātiem standartiem, kādi ir bijuši līdz šim.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3.jautājums

Mobilitātes vienlīdzības un piekļūstamības konsultatīvās padomes identificētās problēmas un līdz šim paveiktais personu ar invaliditāti mobilitātes vienlīdzības veicināšanā

G.Veipa-Kopilova

A.Ilves, I.Balodis, N.Snarskis

G.Veipa-Kopilova sniedz prezentāciju (3.pielikums) par 2023.gada nogalē Satiksmes ministrijā izveidoto Mobilitātes vienlīdzības un piekļūstamības konsultatīvo padomi, kura izveidota ar mērķi veicināt pasažieru mobilitātes vienlīdzību un piekļūstamību

¹⁴ Tehniskie palīglīdzekļi administrēšanas līkločos. <https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29727-w70ZG6Mi0UFBmU5q6Tw2dc1LB-yDWTWC.pdf>

Latvijā, kā arī koordinēt pārvadājumu jomā iesaistīto nozaru institūciju un nevalstisko organizāciju sadarbību, lai veicinātu mobilitāti gan personām ar dažāda veida invaliditāti, gan visai sabiedrībai kopumā. Padomes darbā ir iesaistīti gan satiksmes nozares eksperti un transporta jomas pārstāvji, gan dažādu nevalstisko organizāciju pārstāvji.

Padomes galvenais fokuss šajā gadā ir bijis uz piekļūstamības izvērtēšanu autobusu, taksometru, dzelzceļa, gaisa un ūdens transporta pakalpojumos, t.sk. informācijas piekļūstamībai par pakalpojumu - cik vienkārši saņemt informāciju par šo pakalpojumu, cik vienkārši ir iegādāties biļeti, vai ir iespējams un cik vienkārši ir pieteikt palīdzību, un kā tas notiek, vai iesaistītais personāls atbilst izvirzītajām prasībām, vai infrastruktūrai un transportlīdzekļiem ir nodrošināta atbilstība u.c..

Informē par jau līdz šim paveikto dažādās pārvadājumu jomās un pakalpojumu sniegšanas un nodrošināšanas vietās, lai veicinātu gan transportu, gan informācijas, gan pakalpojuma sniegšanas vietu piekļūstamību, t.sk., veidojot dialogu un veicinot izpratni par šo pakalpojumu piekļūstamības būtiskumu dažādu transporta jomu pakalpojumu sniedzējiem.

A.Ilves informē, ka Tiesībsarga birojs 2024.gadā ir veicis pētījumu “Taksometra piekļūstamība personām ar invaliditāti un mazu bērnu vecākiem Latvijas valstspilsētās¹⁵”, par kura rezultātiem varētu informēt kādā no nākamajām Mobilitātes vienlīdzības un piekļūstamības konsultatīvās padomes un ILNP sēdēm. Norāda, ka taksometru piekļūstamība un pieejamība ir ierobežota, vislielākā problēma ir informācijas digitālajā piekļūstamībā, kā arī informācijas pieejamībā par taksometriem ārpus Rīgas, piemēram, ja cilvēks ierodas kādā citā Latvijas pilsētā ārpus Rīgas, principā nav iespējams iegūt informāciju, vai un kādi taksometri ir pieejami konkrētajā pašvaldībā, ja vien visi taksometru pakalpojuma sniedzēji nelieto digitālās aplikācijas.

Jautā, kā tiek nodrošināta piekļūstamība tajās vilciena stacijās, kurās pietāj tikai dīzeļvilcieni, nevis elektriskie vilcieni.

G.Veipa-Kopilova atbild, ka šobrīd maršrutos, pa kuriem kursē dīzeļvilciens, ik pēc 50km ir uzstādīts pacēlājs, ar kā palīdzību personas var iekļūt vilcienā. Šāds attālums izraudzīts, ņemot vērā pasažieru intensitātes plūsmu.

I.Balodis piebilst, ka ir nepieciešams turpināt par šo tēmu runāt, jo, piemēram, arī atsevišķi pakalpojuma sniedzēji atsevišķos maršrutos personām ar invaliditāti nenodrošina pat minimālās piekļūstamības prasības.

N.Snarskis jautā, vai ir plānoti kādi atsevišķi, speciāli risinājumi personām ar garīga un psihiska rakstura traucējumiem, kuriem ir raksturīgi pazaudēt personapliedzošus un cita veida dokumentus, vai bieži tos nepaņem līdzī? Vai ir apskatīts risinājums, piemēram, identificēt tikai pēc vārda un uzvārda, kas tiek sistēmiski pārbaudīts?

G.Veipa-Kopilova atbild, ka ir skatīti alternatīvi risinājumi, piemēram, ieviešot “pilsētnieku kartes”, ar kurām varētu tikt identificēta persona un noteiktais atvieglojums vai atbrīvojums par sabiedriskā transporta izmantošanu, kas izgatavošanas izmaksu ziņā ir lētākas, kā arī ir paredzēts pilnveidot sabiedriskā transporta biļešu iegādāšanās aplikācijas mobilajās ierīcēs.

¹⁵ Taksometru piekļūstamība personām ar invaliditāti un mazu bērnu vecākiem Latvijas valstspilsētās.
https://www.tiesibsargs.lv/wp-content/uploads/2024/10/taksometru_pieklustamiba.pdf

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4.jautājums

Par veikto pētījumu “Pētījums par psihologa pakalpojuma nodrošināšanu bērniem ar smagu saslimšanu vai invaliditāti un viņu tuviniekiem”

S.Barone-Upeniece

Z.Beinare

S.Barone-Upeniece sniedz prezentāciju (4.pielikums) par SIA “Civitta Latvija” veikto pētījumu “Pētījums par psihologa pakalpojuma nodrošināšanu bērniem ar smagu saslimšanu vai invaliditāti un viņu tuviniekiem”¹⁶, kura uzdevums bija veikt izpēti par valstī pieejamo psiholoģisko atbalstu bērna saslimšanas vai invaliditātes gadījumā¹⁷ un izstrādāt pierādījumos balstītus priekšlikumus mērķēta un bērna vajadzībām atbilstoša valsts finansēta psiholoģiskā atbalsta pakalpojuma nodrošināšanai bērnam smagas saslimšanas vai invaliditātes gadījumā.

Pētījumā tika identificēts, ka kamēr bērnu ar invaliditāti skaits valstī ar katru gadu palielinās, personu skaits, kas saņem psihologa pakalpojumu, saglabājas ļoti zems, un ir nepieciešami sistēmiski uzlabojumi, lai personas pēc pakalpojuma vērstos.

Pētījuma rezultātā tika izstrādāti divi scenāriji psiholoģiskā atbalsta pakalpojuma turpmākai attīstībai un pilnveidošanai:

1.Scenārijs - tiek saglabāta esošā pakalpojuma saņemšanas kārtība (likumiskā pārstāvja vēršanās sociālajā dienestā par pakalpojuma saņemšanu, sociālā dienesta izvērtējums un sociālā dienesta līguma slēgšana ar psihologu, kas sniedz pakalpojumu), bet novēršot identificētos trūkumus pakalpojuma nodrošināšanā, piemēram - nodrošinot vienotu, standartizētu iesnieguma formu pakalpojuma saņemšanai, t.sk., nodrošinot iespēju tam pieteikties elektroniski, nodrošinot vienotu, standartizētu līguma formu un paredzot, ka psihologa pakalpojumu var saņemt kā klātienē, tā attālināti.

2.Scenārijs – tiek mainīta esošā pakalpojuma saņemšanas kārtība, paredzot, ka pakalpojumu nodrošina iepirkuma procedūras rezultātā izraudzīts pakalpojuma sniedzējs. Šajā scenārijā būtu jāparedz, ka pakalpojuma sniedzējs tiek izraudzīts iepirkuma procesā, kur pakalpojuma sniedzējam ir jānodrošina pakalpojuma teritoriālais pārklājums, kā arī būtu jāparedz un jānodrošina vienota pakalpojuma pieteikšanas sistēma, t.sk., nodrošinot iespēju pakalpojumam pieteikties elektroniski.

Z.Beinare papildina, ka pētījums ir publiski pieejams Pētījumu un publikāciju datu bāzes sistēmā, kā arī LM tīmekļvietnē¹⁸.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

¹⁶ “Pētījums par psihologa pakalpojuma nodrošināšanu bērniem ar smagu saslimšanu vai invaliditāti un viņu tuviniekiem”. <https://ppdb.mk.gov.lv/datubaze/petijums-par-valsts-finanseta-psihologa-pakalpojuma-nodrosinasanu-invaliditates-seku-mazinasanai/>

¹⁷ Noteikumi par psihologa pakalpojuma apjomu personai līdz 18 gadiem, kurai pirmreizeji noteikta invaliditāte un kura dzīvo ģimenē, kā arī tās likumiskajam pārstāvim, un pakalpojuma saņemšanas kārtību. <https://likumi.lv/ta/id/223858-noteikumi-par-psihologa-pakalpojuma-apjomu-personai-lidz-18-gadiem-kurai-pirmreizeji-noteikta-invaliditate-un-kura-dzivo-gimene>

¹⁸ Personu ar invaliditāti situācija apskatīta šados Labklājības ministrijas veiktajos pētījumos. <https://www.lm.gov.lv/lv/invaliditate-0>

Papildu informācija

I.Balodis aicina ILNP locekļus un dalībniekus sniegt priekšlikumus 2025.gada ILNP darba kārtībai, tos nosūtot LM ILNP sekretārei Līvai Ševčunai uz e-pastu līdz 15.01.2025.

Pielikumi:

1. Pielikums – IZM prezentācija “Izglītības un zinātnes ministrijas iespējas un izaicinājumi ANO konvencijas ieviešanā”.
2. Pielikums – LM prezentācija “Tehnisko palīgīdzekļu aprīte un pieejamība”.
3. Pielikums – SM prezentācija “Mobilitātes vienlīdzības un piekļūstamības konsultatīvās padomes identificētās problēmas un līdz šim paveiktais personu ar invaliditāti mobilitātes vienlīdzības veicināšanā”.
4. Pielikums – SIA “Civitta Latvija” prezentācija “Pētījums par psihologa pakalpojuma nodrošināšanu bērniem ar smagu saslimšanu vai invaliditāti un viņu tuviniekiem”.

Sēdi beidz plkst.: 14:05

Invaliditātes lietu nacionālās padomes priekšsēdētāja deleģētais p.i.	I.Balodis
---	-----------

L.Ševčuna, 67021594
Liva.Sevcuna@lm.gov.lv